

ปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

PROBLEMS IN INVESTIGATING EXPANDED ARRESTS OF GOVERNMENT

OFFICIALS COMMITTED DRUG-RELATED OFFENSES

อินทิรา ศรีสุข¹ และ สุรีย์ฉาย พลวัน²

Inthira Srisuk and Sureeshine Phollawan

Article History

Received 26-06-2024; Revised: 15-09-2025; Accepted: 15-09-2025

<https://doi.org/10.14456/issc.2025.50>

บทคัดย่อ

บทนำ: จากสถานการณ์การที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะเห็นได้ว่าการที่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายแต่กระทำความผิดเอง โดยที่ทราบอยู่แล้วว่าตนเองนั้นกระทำความผิดดังกล่าวดังจะต้องได้รับโทษมากกว่าประชาชนทั่วไปที่กระทำความผิดแต่ยังเลือกที่จะกระทำความผิด ซึ่งนำมาสู่อุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย การศึกษาเรื่องปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด **วัตถุประสงค์ของการวิจัย:** 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุม เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด **ระเบียบวิธีการวิจัย:** การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยค้นคว้าด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน **ผลการวิจัย:** พบว่าปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบด้วย ปัญหาด้านโครงสร้าง ปัญหาด้านแนวทางหรือนโยบาย ปัญหาด้านกฎหมาย และปัญหาด้านการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **สรุป:** จากการวิจัยรัฐควรต้องให้ความสำคัญทั้งการแก้ไขเชิงนโยบาย และการแก้ไขเชิงปฏิบัติอย่างจริงจัง การทบทวนและแก้ไขในการเพิ่มค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ การลงโทษผู้บังคับบัญชาที่มีการปล่อยปละละเลยให้เจ้าหน้าที่กระทำความผิดด้วย และควรมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาตนเองด้านการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้มากขึ้น รวมถึงการที่องค์กรควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการสืบสวนในแต่ละครั้ง และนำมาสรุปบทเรียนเพื่อนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

คำสำคัญ: ปัญหาการสืบสวน; การจับกุม; เจ้าหน้าที่รัฐ; ยาเสพติด

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Master's degree, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

E-mail: inthira.sri@ku.th *First Author

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Advisor, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

ABSTRACT

Introduction: From the situation where government officials are involved in drugs, it can be seen that those who work according to the law but commit crimes themselves Knowing that the offender will be punished more than the general public who still choose to commit the offence, this leads to obstacles in law enforcement. Study of Problems in Investigating Expanded Arrests of Government Officials Committed Drug-related Offenses. **Objective:** (1) study the problem in Investigating Expanded Arrests of Government Officials Committed Drug-related Offenses (2) guideline for developing the investigative process Expanded Arrests. **Methods:** The research methodology involves document analysis and in-depth interviews 15 people. **Results:** the problem in Investigating Expanded Arrests of Government Officials Committed Drug-related Offenses include. Structural problems, Problems with guidelines or policies Legal problems and Problems of not receive cooperation from relevant agencies. **Conclusion:** From the research, it should be emphasized that both tactical and practical aspects should be reviewed and revised in the overall control of punishment of supervisors who have neglected warnings. The officers should also be encouraged to study and gain additional knowledge and develop themselves in the investigation and expansion of the arrest of government officers who commit drug-related offenses. This includes the need for organizations to study and analyze data from each investigation and summarize lessons learned to share knowledge with relevant officials.

Keywords: investigative problems; arrest; Government Officials; Drug

1. บทนำ

ปัญหาหายาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากขึ้นในหลายพื้นที่และรุนแรงมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตจากสถานการณ์ปัญหาหายาเสพติดที่ได้เริ่มแพร่ระบาดและกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น การระบาดของหนักของยาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศสร้างความเสียหายแก่ เศรษฐกิจ สังคม และความปลอดภัยในชีวิตของประชาชน สมควรที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือแก้ไข เพื่อลดระดับความรุนแรงจนกระทั่งหมดสิ้นไป นอกจากปัญหาหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไปแล้ว ยังมีสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การที่เจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมปล่อยปละละเลยหน้าที่ของตนเอง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 ข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในปีงบประมาณ 2565 (ตั้งแต่ 1 ต.ค. 64 – 30 ก.ย. 65) พบเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมด 323 เรื่อง ตรวจสอบแล้ว 249 เรื่อง การจับกุมผู้ต้องหาที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวม 27 ราย และยึดทรัพย์สินรวมมูลค่า 33 ล้านบาท (Officer of the Narcotics Control Board, 2022)

จากสถานการณ์ดังกล่าวการที่เจ้าหน้าที่รัฐเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายแต่กระทำความผิดเอง โดยที่ทราบอยู่แล้วว่าตนเองนั้นกระทำความผิดดังกล่าวดังจะต้องได้รับโทษมากกว่าประชาชนทั่วไปที่กระทำความผิดแต่ยังเลือกที่จะกระทำความผิด ซึ่งนำมาสู่อุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขปัญหายาเสพติด และก่อให้เกิดปัญหาความเสียหายร้ายแรง

หรือเดือดร้อนมากกว่าประชาชนที่กระทำความผิด เพราะผู้ที่ป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวข้องยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ขาดความเอาใจใส่ หรือการขาดการดำเนินการดังกล่าวให้ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผลกระทบจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำความผิดเองนั้น จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นคนลงมือกระทำความผิด หรือก่อเหตุสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะค่อนข้างรุนแรง และเกิดความเสียหายมากกว่าการที่ประชาชนทั่วไป เป็นผู้กระทำความผิด รวมไปถึงการควบคุมยังยั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นค่อนข้างยากกว่า เพราะการใช้ตำแหน่งหน้าที่รวมทั้งอำนาจตาม กฎหมายที่มีนั้นจะช่วยปิดกั้นการกระทำความผิดได้มากกว่ากรณีประชาชนกระทำความผิด ดังนั้นปัญหาดังกล่าวควรจะต้องได้รับการ แก้ไขโดยเร็ว เพื่อที่จะไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคม รวมทั้งผลกระทบด้านความน่าเชื่อถือของหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้องอีกด้วย ดังนั้นควรที่จะใช้บทเรียนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนำไปสู่การหาวิธีการที่จะควบคุมหรือการแก้ไขไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดัง กล่าวซ้ำอีกเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ทุกส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มี อำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในทุกพื้นที่รับผิดชอบต้องดำเนินการตามกฎหมายหรือตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการดังกล่าว อย่างเคร่งครัด และตระหนักถึงปัญหาหากปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่รัฐผู้ใดเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมปล่อยปละละเลย จะต้องถูกดำเนินการทั้งทางอาญา และทางวินัยเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่มีความคิดจะกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงการมีนโยบายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ และเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหา เจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากความสำคัญของเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้า หน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนากระบวนการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของ รัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

3. การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Gottfredson and Hirschi, 1990) อธิบายความแตกต่างของปัจเจกชนในเรื่องคุณสมบัติส่วนบุคคลที่สามารถระงับหรือควบคุมตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งในที่นี้หมายถึงความรวมถึงอาชญากรรมทุกประเภทและทุกสภาวะ แวดล้อม โดยบุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงจะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทำความ ผิดค่อนข้างต่ำตลอดเวลา ในขณะที่บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยง เบนและกระทำความผิดสูงมาก ดังนั้น การควบคุมตนเองจึงเป็นเครื่องยับยั้งสามารถป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจนนำไปสู่การกระทำความผิด

ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Packer, 1964) อธิบายว่ารูปแบบที่เน้นหนักไปในทางการป้องกันและการปราบปราม อาชญากรรม โดยเชื่อว่าประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมอยู่ที่การควบคุม ระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลักสำคัญ จึงต้องมีสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดและมีการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดสูง เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมหรือ ปราบปรามอาชญากรรมหรือจับกุมมาลงโทษได้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าความไม่สงบเรียบร้อยของสังคมและเสรีภาพของประชาชนผู้สุจริต

ย่อมได้รับความกระทบกระเทือน การควบคุมอาชญากรรมจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในระดับสูง

แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Charles, 1970) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งผลงาน (Program) บรรลุผล ซึ่งกิจกรรม ดังกล่าวมี 3 ประการด้วยกัน คือ ประการแรก ได้แก่ การตีความ (Interpretation) หมายถึง การแปลงความหมายของแผนงานให้เป็นคำสั่งที่ปฏิบัติได้ ประการที่สององค์การ (Organization) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและระเบียบวิธีการปฏิบัติเพื่อให้แผนงานบรรลุผล และประการสุดท้าย การปฏิบัติ (Application) ได้แก่ การให้บริการต่าง ๆ

ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564

ลักษณะ 10 บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา 178 กรรมการอนุกรรมการ หรือสมาชิกของคณะทำงานตามประมวลกฎหมายนี้เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ ผู้ใดกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 179 กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ หรือเจ้าพนักงานหรือข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอันเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 180 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญผู้ใดกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ข้อ 12 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

(1) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเฉพาะในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเฉพาะในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น

(3) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(4) คบค้าสมาคมเป็นอาจิมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(5) เป็นผู้ประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยใช้หลักทรัพย์หรือสถานการณ์เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด หรือในข้อหา มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 เกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เว้นแต่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตาม (3) หรือ (4) อันเป็นการกระทำตามหน้าที่ในกฎหมาย หรือตามธรรมเนียมจรรยา หรือเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตาม (5) ทั้งนี้กับบุคคลซึ่งเป็นสามีหรือภริยา บุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น”

ข้อ 18 ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และผู้บังคับบัญชาเห็นว่ากรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษทางวินัยได้ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาใช้มาตรการทางบริหารดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้ อันได้แก่

(1) มีคำสั่งย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นออกนอกเขตพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงาน โดยอาจมีคำสั่งให้รายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาตามระยะเวลาที่กำหนดด้วยก็ได้ หรือ

(2) นำพฤติการณ์นั้นมาประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งการเลื่อนขั้นเงินเดือน ยศ หรือระดับ รวมตลอดถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปี และการจ่ายเงินโบนัสหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกันแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Khamkham (2019) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานสอบสวน ในเขตอำเภอพนมสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท หน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานสอบสวนในเขตอำเภอพนมสารคาม และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานสอบสวนในเขตอำเภอพนมสารคาม ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่อำเภอพนมสารคาม ปรากฏผลการศึกษามีสภาพปัญหาอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ด้านความเพียงพอของอุปกรณ์ต่อการขับเคลื่อนงาน ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ด้านจำนวนบุคลากร และด้านกระบวนการปฏิบัติงาน โดยในแต่ละปัญหาไม่สามารถแยกขาดกันได้อย่างชัดเจน เนื่องจากจะมีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบซึ่งกันและกันในกลุ่มปัญหาแต่ละกลุ่ม แต่ในภาพรวมจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน กล่าวคือ ส่งผลกระทบต่อประชาชนด้วย เนื่องจากพนักงานสอบสวนเป็นตัวแทนในการนำไปสู่ความยุติธรรมให้เกิดขึ้น

Onmak (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรม และเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษพบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจนั้นจะต้องแก้ไขในหลายด้านไปพร้อมกัน เช่นด้านกำลังพล ลดภารกิจที่นอกเหนือจากหน้าที่ปกติของตำรวจให้น้อยลง ด้านอุปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอกับการปฏิบัติงานนำเทคโนโลยีมาช่วยในงานป้องกันอาชญากรรม ด้านการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่และด้านกฎหมาย ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานอื่น และผู้บังคับบัญชาต้องลงมาดูแลเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้กลายเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุก ๆ สถานีตำรวจ จึงเห็นควรว่าหากได้มีการปรับปรุงในด้านเหล่านี้ให้หมดปัญหาอย่างเร่งด่วนแล้วก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดีมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดแรกที่จะเข้าไปเผชิญเหตุอาชญากรรม

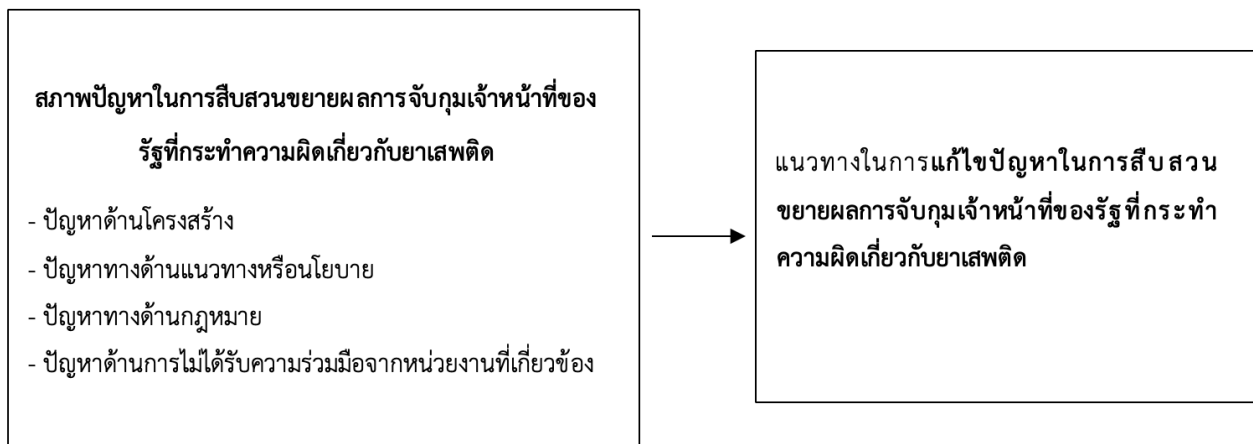
Klaiwattana (2020) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลบางนา เพื่อตอบสนองการไหลบ่าของชาวต่างชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลบางนาอันเนื่องจากการไหลบ่าของชาวต่างชาติที่เพิ่มมากขึ้น และ 2) นำเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลบางนาเพื่อตอบสนองการไหลบ่าของชาวต่างชาติผลการศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากการไหลบ่าของชาวต่างชาติในด้านบุคลากร ด้านการดำเนินงาน ด้านสถานที่ และด้านงบประมาณซึ่งมีผลกระทบปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้าน ผลการศึกษพบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากการไหลบ่าของชาวต่างชาติทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการดำเนินงาน ด้านสถานที่ และด้านงบประมาณ ซึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ตำรวจค่อนข้างขาดความรู้และความสามารถทางด้านภาษา การสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาพม่า ภาษาเขมร และภาษาอังกฤษ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ และที่สำคัญยังขาดความแม่นยำในเรื่องของตัวบทกฎหมายและการปฏิบัติต่อชาวต่างชาติอย่างถูกต้อง ซึ่งส่งผลต่อปัญหาด้านการดำเนินงานและงบประมาณ ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานต้องประสานงานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการที่ไม่มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่มีการกำหนดนโยบายที่สามารถสนับสนุนและรองรับการดำเนินงานเกี่ยวปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงเป็นผลทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

Srisurang and Trimek (2021) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะ 2) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะ ซึ่งเห็นสมควรที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มีดังต่อไปนี้ 1) การมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากภารกิจหลักที่ เกินความจำเป็น 2) การขาดแคลนอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 3) อัตรากำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ 4) กฎหมายที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับปฏิบัติงานจริง และ 5) การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและ ประชาชน

4. กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิด

5. ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่สำนักปราบปรามยาเสพติด ทั้งหมด จำนวน 15 คน เป็นระดับผู้บริหารจำนวน 5 คน และระดับผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 10 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงนี้ได้พิจารณาจากกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องมากที่สุด และมีประสบการณ์ทำงานด้านการสืบสวนขยายผลการจับกุมเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่ชัดเจน และสามารถนำคำตอบมาวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎี แนวคิดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตด้านการศึกษา คือ ปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยจะศึกษาในส่วนของ 1) ปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด

เกี่ยวกับยาเสพติด 2) แนวทางในการพัฒนากระบวนการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร และสำนักปราบปรามยาเสพติด เป็นพื้นที่ในการทำวิจัยอย่างเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกรณีศึกษา คือ เป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาเนื่องจากพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และยังคงเป็นพื้นที่การค้าและแพร่ระบาด มีกลุ่มผู้เสพและนักค้ารายย่อยในพื้นที่ และยังคงเป็นพื้นที่ที่ก่อการลำเลียงผ่านไปยังจังหวัดอื่น ๆ และเป็นพื้นที่ซึ่งมีข้อมูลการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นอันดับต้นของข้อมูลการร้องเรียน

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ชุด สำหรับแบบสัมภาษณ์จะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นชุดของคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จึงทำให้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 1. แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร 2.แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติงาน

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เคยมีผู้ศึกษาแล้วมาใช้นับสนุนข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบกับการศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Participant Observation)

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) เป็นการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลเอกสารเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการอย่างเป็นระบบเน้นที่เนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อความพิจารณาจากเนื้อหาโดยไม่มีอคติหรือความรู้สึกของผู้วิจัยเข้าไปพัวพันไม่เน้นการตีความหรือหาความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง หรือความหมายระหว่างบรรทัด ในการศึกษาครั้งนี้จะมีวิธีการนำเสนอข้อมูลของการศึกษา คือ การนำเสนอข้อมูลเชิงข้อความพรรณนาโดยใช้ข้อความบรรยายคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ค้นพบพรรณนาเล่าเรื่อง เพื่อให้เห็นลักษณะ และสภาพของปรากฏการณ์รวมทั้งความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์

6. ผลการวิจัย

ปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกรณีศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(1) ปัญหาด้านโครงสร้างปัญหาที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ก็คือจำนวนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่เกิดขึ้น ในการดำเนินการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นไม่ใช่เพียงภารกิจเดียวที่ต้องเร่งดำเนินการ แต่ยังมีภารกิจที่สำคัญอื่น ๆ ที่ต้องเร่งดำเนินการเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่องนอกจากจำนวนเจ้าหน้าที่จะไม่เพียงพอแล้ว ยังมีในเรื่องขององค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานนี้ในการดำเนินการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกด้วย การดำเนินการในเรื่องนี้จะต้องมีองค์ความรู้ที่เฉพาะเจาะจงมาก

ขึ้น เพราะจะมีตัวบทกฎหมายที่ใช้เฉพาะเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไปที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) ปัญหาทางด้านแนวทาง หรือนโยบาย ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านแนวทาง หรือนโยบายการนำไปปฏิบัติ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน หรือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากในกระบวนการกำหนดแนวทาง หรือนโยบายไม่ได้มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีเป้าหมายหรือมีความคาดหวังต่อผลสำเร็จที่ไม่สอดคล้องกับปัญหา การกำหนดยุทธศาสตร์จากส่วนกลางเป็นในลักษณะยุทธศาสตร์เดียวกันที่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ จึงเป็นการมองข้ามความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จและในส่วนของการดำเนินการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น แนวทางของหน่วยงานยังไม่ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานจริง

(3) ปัญหาทางด้านกฎหมายปัญหาที่เกิดขึ้นกับกฎหมาย พบว่าในเรื่องข้อกฎหมายยังคงมีการให้ออกาสกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ขั้นตอนในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดกฎหมายนั้น มีกระบวนการค่อนข้างมาก และซับซ้อนจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายโดนแทรกแซงโดยการใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อเอื้อต่อผู้กระทำความผิด

(4) ปัญหาด้านการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ยังไม่ให้ความไว้วางใจในเรื่องความปลอดภัย รวมทั้งการไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่พบว่าทางหน่วยงานต้นสังกัด จะให้ความปกป้องรวมถึงการช่วยเหลือตัวบุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเนื่องจากกลัวจะได้รับความเดือดร้อน และการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดนั้นไม่ได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์หรือสวัสดิการใด ๆ อีกด้วย

7. อภิปรายผล

จากการศึกษา มีข้ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกรณีศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านโครงสร้างของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในเรื่องของปัญหายาเสพติดที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในเรื่องของการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ จำนวนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่เกิดขึ้น ในการดำเนินการสืบสวนขยายผล การจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ไม่ใช่เพียงภารกิจเดียวที่ต้องเร่งดำเนินการ แต่ยังมีภารกิจที่สำคัญอื่น ๆ ที่ต้องเร่งดำเนินการเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง และเรื่องของการความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกด้วย การดำเนินการในเรื่องนี้จะต้องมีองค์ความรู้ที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เพราะจะมีตัวบทกฎหมายที่ใช้เฉพาะเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไปที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Khamkham, 2019) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานสอบสวน ในเขตอำเภอพนมสารคาม ผลการศึกษามีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ในเรื่องสภาพปัญหาด้านจำนวนบุคลากร และด้านกระบวนการปฏิบัติงาน โดยในแต่ละปัญหาไม่สามารถแยกขาดกันได้อย่างชัดเจน เนื่องจากจะมีความเชื่อมโยงและส่งผลซึ่งกันและกันในกลุ่มปัญหาแต่ละกลุ่ม แต่ในภาพรวมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

2. ปัญหาทางด้านแนวทางหรือนโยบายในการบังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การนำนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ภาคปฏิบัติ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากในกระบวนการกำหนดนโยบายไม่ได้มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีเป้าหมายหรือมีความคาดหวังต่อผลสำเร็จที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาการกำหนดยุทธศาสตร์จากส่วนกลางเป็นในลักษณะยุทธศาสตร์เดียวครอบคลุมทั้งประเทศจึงเป็นการมองข้ามความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Klaiwattana, 2020) ที่ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่าการที่ไม่มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่มีการกำหนดนโยบายที่สามารถสนับสนุนและรองรับการดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงเป็นผลทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันของปัญหา และยังสอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 ในส่วนที่เกี่ยวข้องจะเป็นภาค 3 บทกำหนดโทษ, พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด, ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เนื้อหาสำคัญ ในข้อ 12 และข้อ 18 มีลักษณะเป็นการวางมาตรการเพื่อกำหนดลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงบทลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ปัญหาทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าในเรื่องข้อกฎหมายยังคงมีการให้โอกาสกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ขั้นตอนในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดกฎหมายนั้น มีกระบวนการค่อนข้างมาก และซับซ้อนจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายโดนแทรกแซงโดยการใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อเอื้อต่อผู้กระทำความผิด การบังคับใช้กฎหมายถูกผู้มีอำนาจให้ทำการช่วยเหลือในการหลบซ่อน หรือการหลีกเลี่ยงการดำเนินการสืบสวนสอบสวนกับเจ้าหน้าที่รัฐผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srisurang & Trimek, 2021) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราชบุรีบุรณะ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สายตรวจสถานีตำรวจนครบาลราชบุรีบุรณะ ซึ่งเห็นสมควรที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ กฎหมายที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับปฏิบัติงานจริง และสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมของ (Packer, 1964) รูปแบบที่เน้นหนักไปในทางการป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรม โดยเชื่อว่าประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมอยู่ที่การควบคุม ระวัง และปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลักสำคัญ จึงต้องมีสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดและมีการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดสูง เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมหรือปราบปรามอาชญากรรมหรือจับกุมมาลงโทษได้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าความไม่สงบเรียบร้อยของสังคมและเสรีภาพของประชาชนผู้สุจริตย่อมได้รับความกระทบกระเทือน การควบคุมอาชญากรรมจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในระดับสูง

ปัญหาด้านการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปัญหาด้านการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ยังไม่ให้ความไว้วางใจในเรื่องความปลอดภัย รวมทั้งการไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่พบว่าทางหน่วยงานต้นสังกัด จะให้ความปกป้องรวมถึงการช่วยเหลือตัวบุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเนื่องจากกลัวจะได้รับความเดือดร้อน และการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดนั้นไม่ได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์หรือสวัสดิการใด ๆ อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Onmak, 2020) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า

ทรัพยากรที่จำเป็นลงไปสู่ตัวเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสุดท้ายคือการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ในนโยบายของหน่วยงานทุกระดับต่อไป

8. องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้และการวิเคราะห์ผลการศึกษา ซึ่งทำให้ต้ององค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกรูปแบบจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในทุกภาคส่วน และการนำวิธีการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมา เพื่อปรับใช้ในการพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเจ้าหน้าที่รัฐ

9. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การดำเนินการให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ อย่างเข้มงวดและจริงจัง ต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการเพิ่มบทลงโทษที่หนักขึ้น และมีการปรับแก้ไขตัวบทกฎหมายเพื่อที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ มีกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านแก้ไขปัญหายาเสพติด

ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานร่วมบูรณาการร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่เกิดขึ้น การปรับเปลี่ยนแนวคิด และทัศนคติในการดำเนินการเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อจะได้ช่วยกันดำเนินการแก้ไขต่อไปโดยที่หน่วยงานเองก็ต้องมีความกล้าในการแก้ไขปัญหายา และมีการดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างจริงจัง โดยยึดหลักของกฎหมายในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการจัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจในการดำเนินการเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้วก็ควรที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างๆ ให้ได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย วิธีปฏิบัติในการดำเนินการเมื่อผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมผ่านการฝึกอบรมในทุกขั้นตอน และได้รับคำสั่งให้เป็นชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจ และเร่งดำเนินการในเรื่องของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ผู้บังคับบัญชา ควรมีการสอดส่อง ควบคุม และดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเอง และให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการสนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ที่ใช้ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาในการสืบสวนขยายผลการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การศึกษาเรื่องเดียวกันในมิติอื่นๆ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบกับหน่วยงานที่มีภารกิจที่รับผิดชอบเหมือนกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2. การขยายพื้นที่ในการศึกษาไปยัง สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามภาคต่างๆ เพื่อที่จะนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบ และนำไปต่อยอด เป็นแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

REFERENCE

- Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford University Press.
- Khamkham, A.(2019). *Difficulties and obstacles on duty of the inquiry official in Phanomsarakham District*. [Master's Thesis, Thammasat University].https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:177657
- Klaiwattana, P. (2020). *Efficiency Enhancement of Police Officers, Bangna Police Station in Response to Influx of Foreigners*. [Master's Thesis, Thammasat University]. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2020/TU_2020_6003011282_9473_13792.pdf
- Muangtham, W. (2021). Deployment of Special Investigative Measures for Searching Evidence in Transnational Organized Crime Case: Study of Human Trafficking Case. *Journal of MCU peace studies*, 65(9), 2203-2219
- Office of the Narcotics Control Board. (2022). *Act Promulgating a Narcotic Code, B.E. 2022 (No 138)*, 75-76.
- Office of the Narcotics Control Board. (2022). *Narcotics Prevention and Suppression Action Plan 2022*. https://www.oncb.go.th/Home/Pages/ONCB_PLAN
- Office of the Narcotics Control Board. (2022). *The situation of government officials involved in drug dealing*. <https://www.oncb.go.th/Home/law>
- Office of the Narcotics Control Board. (2001). *Prime Minister's Office Regulations on Preventing Government Officials from Involving with Narcotics (No. 2) B.E. 2001*. <https://www.oncb.go.th/Home/law>
- Office of the Narcotics Control Board. (2023). *Includes drug laws along with related secondary laws*. bangkok block limited partnership.
- Onmak, K. (2020). The Crime prevention operations of police officers in Nakhon Pathom Provincial Police to be sustainability. *Journal of Buddhist Anthropology*, 5(3), 418-430
- Packer, H. (1968). *The limits of Criminal Sunction*. Stanford University Press.
- Ratchatranon, W. (2013). *Methods and techniques in political science research* (2th Ed.). Sema Tham.
- Srisurang, B., & Trimek, C. (2021). Problems and Obstacles in the Operation of Patrol Police Officers at Rat Burana Metropolitan Police Station. *RPCA Journal of Criminology and Social Sciences*, 3(2), 55-68.